

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مرکز مطالعات و توسعه علوم پزشکی

پایان نامه: جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته آموزش جامعه نگر در نظام سلامت

عنوان :

بررسی تاثیر آموزش بر میزان واکسیناسیون هپاتیت B کارکنان شبکه بهداشت و

درمان نیکشهر در سال ۹۷

توسط:

حامد امیری

استاد راهنما:

دکتر رقیه ارشاد سرابی

استاد مشاور:

دکتر علی محمدی

اردیبهشت ۱۳۹۹

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

چکیده: ۵

فصل اول: مقدمه و بیان مسأله

- ۱-۱- مقدمه و بیان مسأله..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۱-۱- مقدمه..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۱-۲- بیان مسأله..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۲- اهداف، سوالات و فرضیات:..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۲-۱- اهداف:..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۳- سوالات/فرضیات:..... Error! Bookmark not defined.
- ۱-۴- تعاریف مفهومی و عملیاتی:..... Error! Bookmark not defined.

فصل دوم: بررسی متون

- ۲-۱- چارچوب پنداشتی..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۱-۱- واکسن..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۱-۲- عملکرد واکسن در بدن..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۱-۳- عوارض واکسیناسیون:..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۲- هپاتیت ویروسی..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۳- تظاهرات بالینی..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۴- یافته های معاینه بالینی..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۵- یافته های آزمایشگاهی..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۶- یافته های پاتولوژیک..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۷- آموزش حضوری..... Error! Bookmark not defined.
- ۲-۸- بررسی متون و مطالعات اخیر..... Error! Bookmark not defined.

فصل سوم: مواد و روش ها

- ۳-۱- نوع مطالعه:..... Error! Bookmark not defined.
- ۳-۲- محیط پژوهش:..... Error! Bookmark not defined.

۳-۳-جامعه و نمونه پژوهش:.....Error! Bookmark not defined.

۳-۴-روش نمونه گیری و حجم نمونه:.....Error! Bookmark not defined.

۳-۵-روش گردآوری اطلاعات و مشخصات ابزار گردآوری اطلاعات:.....Error!

Bookmark not defined.

۳-۶-نحوه انجام کار:.....Error! Bookmark not defined.

۳-۷-روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:.....Error! Bookmark not defined.

۳-۸-ملاحظات اخلاقی:.....Error! Bookmark not defined.

فصل چهارم: نتایج

۴-۱-نتایج.....Error! Bookmark not defined.

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۵-۱-بحث.....Error! Bookmark not defined.

۵-۲-نتیجه گیری.....Error! Bookmark not defined.

۵-۳-پیشنهادات.....Error! Bookmark not defined.

۵-۴-محدودیت ها.....Error! Bookmark not defined.

منابع و مأخذ:.....۶

Abstract:.....۱۰

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول (۱-۴) : مشخصات زمینه‌ای افراد مورد بررسی. ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

جدول (۲-۴) : آگاهی و عملکرد در مورد هپاتیت B در افراد مورد بررسی ERROR!
BOOKMARK NOT DEFINED.

جدول (۳-۴) : توزیع فراوانی سن و سنوات کاری بر اساس واکسیناسیون هپاتیت B در افراد
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

جدول (۴-۴) : توزیع فراوانی واکسیناسیون هپاتیت B بر اساس متغیرهای زمینه‌ای در افراد
ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

جدول (۵-۴) : توزیع فراوانی واکسیناسیون هپاتیت B بر اساس آگاهی و آخرین واکسن در
افراد ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

جدول (۶-۴) : مقایسه واکسیناسیون هپاتیت B قبل و بعد از آموزش در افراد ERROR!
BOOKMARK NOT DEFINED.

چکیده:

هدف: هدف از انجام این مطالعه بررسی تاثیر آموزش بر میزان واکسیناسیون هیپاتیت B کارکنان شبکه بهداشت و درمان نیکشهر در سال ۹۷ بود.

روش مطالعه: در این مطالعه مداخله ای که به صورت یک بررسی نیمه تجربی قبل - بعد انجام گرفت، تعداد ۲۱۰ نفر از کارکنان شاغل در شبکه بهداشت و درمان نیکشهر در سال ۹۷ بررسی شدند و میزان واکسیناسیون هیپاتیت B در آنها در دو فاز قبل و بعد از آموزش - حضوری تعیین و مقایسه شد.

یافته ها: واکسیناسیون هیپاتیت B در فاز قبل آموزش در ۷۹ مورد (۳۷/۶ درصد) و بعد از آموزش در ۱۵۰ مورد (۷۱/۴ درصد) انجام شده بود. تفاوت آماری معناداری بین میزان واکسیناسیون هیپاتیت B قبل و بعد از آموزش در افراد مورد بررسی وجود داشت ($P=0.001$) و ۵۴/۲ درصد از کسانی که قبل از آموزش، واکسیناسیون هیپاتیت B انجام نداده بودند، بعد از آموزش در این زمینه اقدام نمودند.

نتیجه گیری: در مجموع بر اساس نتایج به دست آمده چنین استنباط می شود که آموزش حضوری بر میزان واکسیناسیون هیپاتیت B در کارکنان شبکه بهداشت و درمان موثر می باشد و لذا برقراری دوره های آموزشی می تواند در بهبود عملکرد این گروه از افراد و افزایش سطح ایمن سازی در آنها تأثیرگذار باشد.

واژه های کلیدی: واکسن، هیپاتیت B، کارکنان بهداشتی، آموزش

منابع و مأخذ:

١. Voiculescu M, Iliescu L, Ionescu C, et al. A cross-sectional epidemiological study of HBV, HCV, HDV and HEV prevalence in the SubCarpathian and South-Eastern regions of Romania. *J Gastrointest Liver Dis.* 2010 Mar;19(1):43-8.
٢. Bellentani S, Miglioli L, Bedogni G, Crocè LS, Tiribelli C. Epidemiology of hepatitis virus infection. *Minerva Gastroenterol Dietol.* 2005; 51(1):15-29.
٣. Wang CC, Krantz E, Klarquist J, et al. Acute hepatitis in a contemporary US cohort: modes of acquisition and factors influencing viral clearance. *J Infect Dis.* ٢٠٠٧ □ ١٩٦(١٠):١٤٧٤-٨٢.
٤. Basseri B, Yamini D, Chee G, Enayati PD, Tran T, Poordad F. Comorbidities associated with the increasing burden of hepatitis infection. *Liver Int.* 2010 Aug; ٣٠(٧):١٠١٢-٨.
٥. [Editorial]. NIH Consensus Statement on Management of Hepatitis: 2002. *NIH Consens State Sci Statements.* 2002 Jun 10-12;19(3):1-46.
٦. Nasser K, Sadrizadeh B, Malek-Afzali H, et al. Primary health care and immunisation in Iran. *Public Health.* 1991 May;105(3):229-38.
٧. Smith PJ, Chu SY, Barker LE. Children who have received no vaccines: who are they and where do they live? *Pediatrics.* 2004 Jul;114(1):187-95.
٨. Li M, Zhou H, Guan Y, Peng H, Wang S, Zhang P, et al. Positive hepatitis B surface antibody is associated with reduced risk of diabetes mellitus in retired female Chinese workers. *J Diabetes.* 2016 Jan;8(1):158-61.
٩. Khodadoostan M, Ataei B, Shavakhi A, Tavakoli T, Nokhodian Z, Yaran M. The assessment of hepatitis B seroprevalence in persons with intravenous drug use history in the Isfahan province: Community-based study. *J Res Med Sci.* 2014 Jan;19(1):65-8.

۱۰. Gholami A, Alinia T, Moosavi Jahromi L. HEPATITIS B VACCINATION COVERAGE AMONG TEACHING HOSPITALS WORKERS IN THE URMIA CITY . J Urmia Nurs Midwifery Fac. 2010; 8: 4.

۱۱. Izad Panah A, Mashreghy Moghaddam H, Mogharrab M, Ebadyan F, Ghaffari H. Hepatitis B vaccination rates among nursing staff in Birjand University of Medical Sciences. J Birjand Univ Med Sci.. 2004; 11 (4) :9-15.

۱۲. Sarafzadeh, F., Ghasemirad, A., Sohrevardi, S. Evaluation of HBs vaccination induced immunity among Health Care professionals in Kerman University of Medical Science's hospitals during 2010-2011. Community Health Journal, ۲۰۱۷ □ ۶(۱): ۹-۱۴.

۱۳. [Wang S](#), [Smith H](#), [Peng Z](#), [Xu B](#), [Wang W](#). Increasing Coverage of Hepatitis B Vaccination in China: A Systematic Review of Interventions and Implementation Experiences. [Medicine \(Baltimore\)](#). 2016 May;95(19):e3693.

۱۴. [Singhal V](#), [Bora D](#), [Singh S](#). Hepatitis B in health care workers: Indian scenario. [J Lab Physicians](#). 2009 Jul;1(2):41-8.

۱۵. [Kisic-Tepavcevic D](#), [Kanazir M](#), [Gazibara T](#), https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=Maric%20G%5BAuthor%5D&cauthor=true&cauthor_uid=28449736 et al. Predictors of hepatitis B vaccination status in healthcare workers in Belgrade, Serbia, December 2015. [Euro Surveill](#). ۲۰۱۷ □□□ ۲۰ □۲۲(۱۶). □□□: ۳۰۵۱۵.

۱۶. Nasser K, Sadrizadeh B, Malek-Afzali H, et al. Primary health care and immunisation in Iran. Public Health. 1991 May;105(3):229-38.

and where do they live? Pediatrics. 2004; 114(1):187-95.

۱۷. CDC. Guidelines for maintaining and managing the vaccine cold chain. MMWR ۲۰۰۳ □۵۲: ۴۲.

۱۸. Merchant N, Waldrop J. The safety advantages of pentavalent vaccines. *Nurse Practitioner*: 15 April 2012 - Volume 37 - Issue 4 - p 48–53
۱۹. Bar-On ES, Goldberg E, Hellmann S, Leibovici L. Combined DTP-HBV-HIB vaccine versus separately administered DTP-HBV and HIB vaccines for primary prevention of diphtheria, tetanus, pertussis, hepatitis B and Haemophilus influenzae B (HIB) (Review). 2012.
۲۰. Demicheli V, Rivetti A, Debalini MG, Di Pietrantonj C. Vaccines for measles, mumps and rubella in children. *Cochrane Database Syst Rev*. 2012 Feb ۱۵;۲۰(۲):۰۰۴۴۰۷.
۲۱. Jefferson T, Price D, Demicheli V, et al. Unintended events following immunization with MMR: a systematic review. *Vaccine*. 2003 Sep 8;21(25-۲۶):۳۹۵۴–۶۰.
۲۲. [Wilkins T](#), [Sams R](#), [Carpenter M](#). Hepatitis B: Screening, Prevention, Diagnosis, and Treatment. [Am Fam Physician](#). 2019 Mar 1;99(5):314-23.
۲۳. [Aspinall EJ](#), [Hawkins G](#), [Fraser A](#), [Hutchinson SJ](#), [Goldberg D](#). Hepatitis B prevention, diagnosis, treatment and care: a review. [Occup Med \(Lond\)](#). 2011 Dec;61(8):531-40.
۲۴. [Tang LSY](#), [Covert E](#), [Wilson E](#), [Kottlilil S](#). Chronic Hepatitis B Infection: A Review. [JAMA](#). 2018 May 1;319(17):1802-13.
۲۵. Chen R. Institutional characteristics and college student dropout risks: A multilevel event history analysis. *Res High Educ* 2012; 53(5):487-505.
۲۶. maghami, H., zarei, E., delavar, A., noroozi, D. yadgiri. **jiera**, 2014; 8(24): 17-۳۹.

۲۷. Abazari, Z., Nemati Anaraki, L. Traditional vs. Distance LIS Education of in Iran: a comparative study. *National Studies on Librarianship and Information Organization*, 2011; 21(4): 6-21.
۲۸. Vahedi M, Feyzi F, Ebadi A, Kachoei H. The effect of Presence (Lecture) and Non-presence (Booklet & Reminder) education method on Nurse's Knowledge, Attitude and Performance (KAP) about Autonomic Dysreflexia in Tehran in 1389. *Iran J War Public Health*. 2012; 4 (4) :21-28
۲۹. Toheedast Z, Farahani Z, Salmani G. Evaluation of HBSAb titer among members of board, residents and students of Faculty of Dentistry, Tehran University of Medical Sciences after 3 vaccination doses in (2002-2004). *The Journal of Islamic Dental Association of IRAN (JIDA)* . 2005; 17 (1) :98-103
۳۰. Sohrabi M, Sarafha J, Zolghagari P, Eskandari Z. HBs Ab level in clinical personnel of Immam Hossein Hospital of Shahrood . *Sci J Iran Blood Transfus Organ*. 2009; 6 (1) :65-69
۳۱. Raeissi N, Habibian R, Zandian K. Determination of HBs Ab stability after HBV vaccination in multitransfused patients, Hajar Hospital, Shahrekord, 2003. *Sci J Iran Blood Transfus Organ*. 2006; 3 (3) :259-263
۳۲. Babamahmoudi F. Antibody level of Hepatitis Bvirus in Razi hospital personnel. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2000; 27: 48-52.
۳۳. Saffar M, Rezai M. Long-term antibody response and immunologic memory in children immunized with hepatitis B vaccine at birth. *koomesh*. 2004; 5 (1) :63-72
۳۴. Rostami H, Farmani S, Mirzaee A, Ghorbanzadeh R. Evaluating the rate of Immune Responsefor Hepatitis B vaccine in high risk personnel. *The Journal of Uromia Nursing and Midwifery Facult*, 2009; 6(4): 178-82.

Abstract:

Background: In this study the effect of live learning on hepatitis B vaccination rate among health staff in Nikshahr City in 2018 was assessed.

Methods and materials: In this interventional study that was performed as a before-after quasi-experimental investigation, 210 health staff in Nikshahr City in 2018 were enrolled and the hepatitis B vaccination rate before and after live learning was compared in them.

Results: The hepatitis B vaccination rate was 79 case (37.6%) and 150 subjects (71.4%). The hepatitis B vaccination among health staff was seen in 54.2% of subjects that had no vaccination before learning that showed significant difference ($P=0.001$).

Conclusion: Totally, according to the obtained results, it may be concluded that live learning can increase the rate of hepatitis B vaccination among health staff.

Key words: Vaccine, Hepatitis B, Health staff, Education

Kerman University of Medical Sciences
Faculty of Medical Sciences Research and Development
Center

In Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree(MSc)

Title:

Effect of education on hepatitis B vaccination in
Nikshahr health care workers in 2018

By:

Hamed Amiri

Supervisor:

Dr. Roghayeh Ershad Sarabi

Advisor:

Dr. Ali Mohammadi

April 2020

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
تحصیلات تکمیلی دانشگاه

بسمه تعالی

صورتجلسه دفاع از پایان نامه

تاریخ

شماره

پیوست

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی آقای حامد امیری دانشجوی رشته آموزش جامعه نگر در نظام سلامت تحت عنوان " بررسی تاثیر آموزش بر میزان واکسیناسیون هپاتیت B کارکنان شبکه بهداشت و درمان شهرستان نیکشهر در سال ۱۳۹۷ " در ساعت ۱۲:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۷ با حضور اعضای محترم هیات داوران متشکل از:

سمت	نام و نام خانوادگی	امضا
الف: استاد(ان) راهنما	دکتر رقیه ارشاد سرابی	
ب: استاد مشاور	دکتر علی محمدی	
ج: عضو هیات داوران (داخلی)	دکتر محمود رضا دهقانی	
د: عضو هیات داوران (خارجی)	دکتر علی سادات موسوی	
ه: نماینده تحصیلات تکمیلی	سرکار خانم دکتر پروانه شریفی	

تشکیل گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه عالی و نمره ۱۸/۹۰ مورد تأیید قرار گرفت.

مهر و امضاء معاون آموزشی